

Kohtuasi C-919/19**Eelotsusetaotlus****Eelotsusetaotluse kuupäev:**

16. detsember 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakkia)

Saabumise kuupäev:

22. oktoober 2019

Apellant:

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Teine menetlusosaline:

XY

Najvyšší súd **Slovenskej republiky**

(Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus)

[...]

MÄÄRUS

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) [...] [koja koosseis] kriminaalasjas XY vastu, kes on mõistetud süüdi Tšehhi Vabariigi karistusseadustiku (Trestní zákonník České republiky) § 173 lõike 1 ja lõike 2 punkti b alusel eriti raske kuriteo röövimise eest, 22. oktoobril 2019 Bratislavas toimunud kinnisel kohtuistungil,

määrab:

Vastavalt Slovaki kriminaalmenetluse seadustiku (Trestný poriadok) § 318 lõikele 1 analoogia alusel koostoimes selle seaduse § 244 lõikega 4 **peatada** Krajský soud v Plzni (Plzeňi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) 18. juuli 2017. aasta otsuse [...] [kohtuasja nr] ja Vrchní soud v Praze (Praha kõrgem kohus, Tšehhi Vabariik) 20. septembri 2017. aasta otsuse [...] [kohtuasja nr], millega XY mõisteti süüdi Tšehhi Vabariigi karistusseadustiku § 173 lõike 1 ja lõike 2 punkti b alusel eriti raske kuriteo röövimise eest ning mõisteti talle

karistuseks kaheksa-aastane vangistus kinnises vanglas [věznice so strážním], tunnustamise ja täitmisele pööramise menetlus ning **esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotlus**, mis puudutab nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsuse 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT 2008, L 327, lk 27), mida on muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK (ELT 2009, L 81, lk 24; edaspidi „raamotsus“), artikli 4 lõike 1 punkti a ja artikli 9 lõike 1 punkti b tõlgendamist.

Põhjendused

(1) Krajský súd v Košiciach (Košice maakonnakohus, Slovakkia) otsustas 17. mai 2018. aasta otsusega [...] [kohtuasja nr] seaduse nr 549/2011 selliste otsuste tunnustamise ja täideviimise kohta Euroopa Liidus [lk 2], millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused ning muudetakse ja konsolideeritakse seadust nr 221/2006 vabadusekaotuslike karistuste kohta (muudetud) (Zákon č. 549/2011 o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 o výkone väzby v znení neskorších predpisov) (edaspidi „seadus nr 549/2011“), § 15 lõike 1 ja § 17 lõike 1 kohaselt tunnustada ja täita Krajský soud v Plzni (Plzeňi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) 18. juuli 2017. aasta otsust [...] [kohtuasja nr] koostoimes Vrchní soud v Praze (Praha kõrgem kohus) 20. oktoobri 2017. aasta otsusega [...] [kohtuasja nr], millega XY mõisteti Tšehhi Vabariigi karistusseadustiku § 173 lõike 1 ja lõike 2 punkti b alusel süüdi eriti raske kuriteo röövimise eest ning talle mõisteti kaheksa-aastane vangistus kinnises vanglas. Slovaki Vabariigi kriminaalmenetluse seadustiku (Trestný zákon) § 48 lõike 4 alusel leidis nimetatud kohus, et süüdimõistetud isikul tuleb karistus ära kanda poolkinnises vanglas.

(2) XY esitas edasikaebamise tähtaja jooksul selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse, milles ta tõi peamiselt välja, et kogu tema perekond (abikaasa, kaks tütar, väimees ja lapselaps) elavad ja töötavad Plzeňis ning et pereliikmed külastavad teda karistuse kandmise ajal igal kuul. Tal puudub kontakt oma Slovaki Vabariigi territooriumil elava poja ja poolvennaga, kellega ta ei saa läbi. Samal ajal märkis ta, et tema vanemad on surnud ja seetõttu ei ole tal Slovakkias peresidemeid ega lähedasi sõpru. Ta selgitas lisaks, et Slovakkiasse üleviimise tõttu kaotaks ta kontakti oma perekonnaga, kellel ei ole Slovakkiasse tagasipöördumise korral seal kuskil elada, samas kui Tšehhi Vabariigis on (tema perekonnal) katus pea kohal ja töö. Neil põhjustel taotles XY karistuse kandmist Tšehhi Vabariigis, lisades apellatsioonkaebusele koopia Plzeňis asuva korteri üürilepingust.

(3) Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus, edaspidi „Najvyšší súd“) peatas 28. augusti 2018. aasta määrusega [...] [kohtuasja nr] vastavalt Slovaki Vabariigi kriminaalmenetluse seadustiku (Trestný poriadok)

§ 318 lõikele 1 analoogia alusel ja koostoimes selle seadustiku § 244 lõikega 4 tunnustamise ja täideviimise menetluse, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse tema varasema eelotsusetaotluse kohta, mille ta esitas asjaolude mõttes sarnases kohtuasjas viitenumbriga 2 Urto 1/2018; Euroopa Kohtu menetluses kohtuasi C-495/18.

(4) Kuna Najvyšší súdi menetluses olevas kohtuasjas, mis kandis numbrit 2 Urto 1/2018, võttis Krajský soud v Ústí nad Labem (Ústí nad Labemi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) tagasi tunnistuse, mis oli välja antud raamotsuse artikli 4 alusel ja seetõttu leidis Euroopa Kohus 1. oktoobri 2019. aasta määrusega, et eelotsuse tegemise vajadus kohtuasjas C-495/18 on ära langenud, otsustas Najvyšší súd 22. oktoobri 2019. aasta määrusega selles kohtuasjas viitenumbriga 2 Urto 5/2018 vastavalt Slovaki Vabariigi kriminaalmenetluse seadustiku (Trestný poriadok) § 318 lõikele 2 analoogia alusel jätkata peatatud menetlust. Samal ajal aga leidis ta, et käesolevas kohtuasjas tuleb Euroopa Kohtule esitada uus eelotsusetaotlus alljärgnevatel põhjustel. [lk 3]

(5) Krajský súd v Košiciach (Košice maakonnakohus, Slovakkia) sai 12. veebruaril 2018 tunnistuse, mille Krajský soud v Plzni (Plzeňi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) oli välja andnud vastavalt raamotsuse artiklile 4, koos eespool [punktis 1] viidatud kohtuotsustega, millega XY-le mõisteti Tšehhi Vabariigi karistusseadustiku § 173 lõike 1 ja lõike 2 punkti b alusel kaheksa-aastane vangistus kinnises vanglas. Selle tunnistuse osa g kohaselt saadeti kohtuotsused ja tunnistus Slovaki Vabariigile kui täidesaatvale riigile, kuna väljaandev asutus oli nõus sellega, et määratud karistuse täideviimine täidesaatvas riigis evib süüdimõistetud isiku sotsiaalse rehabilitatsiooni lihtsustamise eesmärki, kuna täidesaatev riik on see riik, mille kodanik süüdimõistetud on ja kus ta elab. Lisaks nähtub tunnistusest [osa (d) punkt 4 ja osa 1], et süüdimõistetud isik saabus Tšehhi Vabariiki koos oma naisega viis kuud enne kuriteo toimepanemist ning ta töötas lühiajaliselt Plzeňis ettevõttes X, kuid tema töösuhe lõpetati ning kuriteo toimepanemise ajal oli ta töötu. Tšehhi Vabariigis peatus ta esialgu töötajate hostelis ning seejärel lühiajaliselt koos oma perega renditud korteris. Krajský soud v Plzni (Plzeňi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) hinnangul on süüdimõistetud isiku rehabilitatsioon kergemini saavutatav Slovakkias, kuna ta on Slovakkia kodanik, ta on seal veetnud kogu oma elu ning on seal registreeritud alalise elanikuna. Krajský soud v Plzni (Plzeňi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) sõnul ei ole tema harilik elukoht Tšehhi Vabariigis, kuna enne süüte toimepanemist elas ta selle riigi territooriumil väga lühikest aega, mille vältel ei tekkinud tal kutsealaseid, kultuurilisi või sotsiaalseid sidemeid, ning ta ei kasutanud võimalust asuda Tšehhi Vabariiki elama selleks, et ühiskonda täielikult integreeruda ja luua enda jaoks elukoht, mida võiks pidada harilikuks elukohaks, kus ta saaks koos oma perega elada. Vastupidi, ta kasutas oma elukohta Tšehhi Vabariigis selleks, et panna toime vägivaldne kuritegu väga lühikese aja jooksul pärast riiki saabumist. Krajský soud v Plzni (Plzeňi maakonnakohus, Tšehhi Vabariik) arvates asjaolu, et süüdimõistetud isiku lapsed, kes on samuti Slovakkia kodanikud, elavad Tšehhi Vabariigi territooriumil ja võivad igal ajal naasta Slovaki Vabariigi territooriumile, ei mõjuta samuti

süüdimõistetud isiku Tšehhi Vabariigis asuva „hariliku elukohta“ nõudest tuleneva takistuse tekkimist, mis takistaks tema üleviimist.

(6) XY tõi oma seisukohas üleviimise kohta välja, et Slovakkias on tal vaid poolvend, kellega tal puudub kontakt ja pärast tema karistuse kandmist jääb ta Tšehhi Vabariigis kindlale aadressile Plzeňis, kus on ta on ajutine elanik ja kus on tema lapsed ja lapselapsed, kes ei saaks [juhul, kui ta viiakse üle Slovaki Vabariiki] teda külastada ja kellega tal kaoks kontakt.

(7) Slovaki Vabariigi rahvastikuregistri andmetel on XY [...] Slovakkia kodanik ja ta on alates 24. augustist 1998 registreeritud alalise elanikuna [lk 4] Gelnica (Slovakkia) läheduses asuvas Mníšek nad Hnilcomi omavalitsuses [...]. Obvodné oddelenie Policajného zboru v Spišskej Novej Vsi (Spišská Nová Ves piirkonna politseiamet, Slovakkia) 5. märtsi 2018. aasta raporti kohaselt ei ole XYd eespool nimetatud omavalitsuses näha olnud, tal puudub teistega igasugune kontakt ning ta on koos oma perega viibinud ligi viis aastat Prantsusmaal. Mníšek nad Hnilcomi linnapea raporti kohaselt on XY registreeritud selles omavalitsusüksuses alalise elanikuna [...] [aadress], ent nimetatud aadressil elab üksnes tema poeg koos oma vanaemaga XY, kelle sõnul tema tütar X (apellandi abikaasa) ja apellandi kaks tütar – kuigi nad omavahel ei suhtle – elavad tõenäoliselt Tšehhi Vabariigis. Tänaasel päeval kannab XY karistust Tšehhi Vabariigis Plzeňi vanglas [...] [vangla aadress].

(8) Seaduse nr 549/2011 § 4 lõike 1 punkti a kohaselt ei ole Slovaki Vabariigis võimalik tunnustada ja täide viia otsust, kui asjaolu või tegu, mille alusel otsus tehti, kujutab endast Slovakkia õiguse alusel samuti süütegu, mille suhtes kohaldatakse § 4 lõikeid 2 ja 3, ja kui süüdimõistetud isik on Slovakkia kodanik, kelle harilik elukoht on Slovaki Vabariigis või kes tõendab, et tal on selle riigi territooriumil perekondlikud, sotsiaalsed või kutsealased sidemed, mis võivad aidata kaasa tema rehabilitatsioonile vabaduskaotusliku kohtuotsuse täideviimise ajal Slovaki Vabariigis.

(9) Eeltoodust nähtub, et väljaandja riigi otsuse tunnustamine ja täideviimine on Slovakkia õigusaktide kohaselt tingimuslik ja selle kohaselt peab süüdimõistetud isikul, kes on Slovakkia kodanik, esiteks olema Slovaki Vabariigis harilik elukoht või teiseks peab ta tõendama, et tal on perekondlikud, sotsiaalsed või kutsealased sidemed, mis võivad aidata kaasa tema rehabilitatsioonile vabaduskaotusliku kohtuotsuse täideviimise ajal Slovaki Vabariigis.

(10) Seaduse nr 549/2011 § 3 punkti g järgi tähendab „harilik elukoht“ alalist või ajutist elukohta.

(11) Seaduse nr 253/1998 Slovaki Vabariigi kodanike elukohast teatamise ja Slovaki Vabariigi rahvastikuregistri kohta (muudetud) (Zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky) (edaspidi „elukohast teatamise seadus“) § 2 lõike 2 kohaselt

tõlgendatakse „elukohana“ kodanike elukohtaandmete kogumise huvist lähtudes alalist ja ajutist elukohta.

(12) Elukohast teatamise seaduse § 3 lõigete 1–3 ning § 3 lõike 7 semikoolonile eelneva esimese lause kohaselt on kodaniku elukohaks reeglina tema alaline aadress Slovaki Vabariigis. Kodanikul saab olla korraga vaid üks alaline elukoht. Kodaniku elukoht saab asuda üksnes hoones [lk 5] või hoone osas, millele on antud maja number [súpisné číslo] või majanumber ja suunanumber [orientačné číslo]* ja mis on mõeldud elukohaks või majutamiseks või eraviisiliseks vaba-aja veetmiseks, kui see seadus ei sätesta teisiti. Korter loetakse samuti hoone osaks. Kodaniku alalise elukoha registreerimisega ei saa nõuda mis tahes õigusi sellele hoonele, millele on viidatud § 3 lõikes 2 või selle omandiõigusele ning seda tehakse vaid andmete kogumise huvides. Iga kodanik on kohustatud teatama oma alalisest elukohast, välja arvatud juhul, kui ta elab alaliselt välisriigis.

(13) Elukohast teatamise seaduse § 6 lõike 1 kohaselt on kodanik, kes valmistub reisima välismaale kavatsusega asuda sinna alaliselt elama, kohustatud enne riigist lahkumist teatama oma alalise elukoha lõpetamisest rahvastikuregistrilt haldavale asutusele, kellel on andmed tema alalise elukoha kohta; teates tuleb tal märkida riik ja asukoht, kuhu ta on otsustanud reisida ja kuupäev, millest alates ta välisriigis viibib, mis on ühtlasi kuupäev, mil tema alaline elukoht [Slovaki Vabariigis] loetakse lõppenuks. Vastavalt § 6 lõikele 3 võib kodanik, kes on välisriigi resident ja kes otsustab nimetatud viibimise ajal lõpetada alalise elukoha Slovaki Vabariigis, teatada sellisest lõpetamisest [tema elukohariigis] Slovaki Vabariiki esindava ametiasutuse kaudu või isiku kaudu, kes on Slovaki Vabariigis nõuetekohaselt volitatud tema nimel tegutsema. Slovaki Vabariiki esindaval asutusel või volitatud isikul tuleb tagada, et asjaomase isiku tõendatud allkirjaga dokument, milles on märgitud alalise elukoha lõpetamine ja riik ning praegune elukoht välisriigis, saadetakse rahvastikuregistrilt haldavale asutusele, kellel on andmed isiku alalise elukoha kohta. Alalise elukoha lõppemise kuupäevaks loetakse kuupäev, mil nimetatud dokument saabub rahvastikuregistrilt haldavasse asutusse.

(14) Elukohast teatamise seaduse § 8 lõike 1 kohaselt tähendab ajutine elukoht isiku elukohta väljaspool tema alalist elukohta [asukohas], kus isik ajutiselt elab, kui see kestab kauem kui 90 päeva; ajutine elukoht tähendab ka isiku elukohta Slovaki Vabariigis, kui see isik elab alaliselt välisriigis kauem kui 90 päeva.

(15) Elukohast teatamise seaduse § 9 kohaselt on isikul, kes on Slovaki Vabariigi alaline elanik ja kes valmistub reisima välismaale kauemaks kui 90 päeva, õigus teatada sellest rahvastikuregistrilt haldavale asutusele oma alalise või ajutise elukoha asukohas; teates tuleb tal märkida elukoha riik ja aadress ning eeldatav viibimisaeg.

(16)) Eespool viidatud sätetest nähtub, et Slovakkia kodaniku kas alalise või ajutise elukoha, mis kujutab endast seaduse nr 549/2011 tähenduses harilikku elukohta, mis tahes tuvastamine Slovaki Vabariigis toimub üksnes andmete kogumise huvides (elukohast teatamise seaduse § 2 lõige 2 ja § 3 lõige 3) ning sellised tuvastused ei sõltu asjaolust, kas isik tegelikult elab nimetatud aadressidel ja omab seetõttu nendega perekondlikke, sotsiaalseid, kutsealaseid või muid sidemeid. Alalise elukoha puhul, kuigi eelnimetatud seaduse järgi on igal isikul, kes ei ole välisriigis alaline elanik [lk 6], kohustus teatada oma alalisest elukohast (elukohast teatamise seaduse § 3 lõike 7 semikoolonile eelnev lause) kohustus teatada selle lõppemisest, kui ta valmistub reisima välisriiki kavatsusega sinna alaliselt elama asuda (elukohast teatamise seaduse § 6 lõige 1), ei ole nende nõuete täitmata jätmise eest ette nähtud karistust.

(17) Seaduse nr 549/2011 § 4 lõike 1 punkti a kohaselt võib väljaandja riigi otsuseid vabadusekaotuslike karistuste määramise kohta seega tunnustada ja täide viia (kui kahepoolse karistatavuse tingimus on täidetud, kui seadus ei sätesta teisiti) ka siis, kui süüdimõistetud Slovakkia kodanik ei ela tegelikult Slovaki Vabariigis (vaid elab väljaandja riigis), kuid tal on siiski Slovaki Vabariigis registreeritud ajutine või alaline elukoht. Paradoksaasel moel kohaldatakse seda võrdselt olukordades, kus alaliselt välisriigis elav Slovakkia kodanik on registreeritud Slovaki Vabariigis kõigest ajutise elanikuna. Perekondlike, sotsiaalsete või kutsealaste sidemete, mis võivad lihtsustada süüdi mõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, tõendamise tingimus on seega sätestatud teise võimalusena ning Slovakkia õiguse kohaselt peab see olema täidetud vaid juhul, kui Slovakkia kodaniku harilik, see tähendab nii ajutine kui alaline elukoht ei asu Slovaki Vabariigis.

(18) Apellandi vastuväited, mis põhinevad asjaolul, et ta ei ela Slovaki Vabariigis ning kõik perekondlikud ja sotsiaalsed sidemed, mis võivad lihtsustada tema rehabiliteerimist ühiskonda, on väljaandja riigis, näivad esmapilgul põhjendamatud.

(19) Teisalt ei saa eirata tõsiasi, et raamotsus võeti Slovakkia õiguskorda üle seadusega nr 549/2011. Seega on tõsi, et Euroopa Liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtu ülesanne on kaaluda riigisisese õiguse norme tervikuna ja tõlgendada neid nii palju kui võimalik kooskõlas raamotsusega, et saavutada selles ette nähtud tulemus ja tagada selle tõhusus (vt näiteks Euroopa Kohtu 5. septembri 2012. aasta otsus Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, ja 8. novembri 2016. aasta otsus Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835).

(20) Raamotsuse põhjenduses 9 on märgitud, et karistuse täideviimine täidesaatvas riigis peaks suurendama süüdimõistetud isiku sotsiaalse rehabilitatsiooni võimalust. Veendumaks, et karistuse täideviimine täidesaatvas riigis hõlbustab süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, peaks väljaandjariigi pädev asutus võtma arvesse selliseid üksikasju nagu näiteks isiku sidemed täidesaatva riigiga, kas ta peab seda perekondlike, keeleliste,

kultuuriliste, sotsiaalsete ja majanduslike sidemetega paigaks või on tal muid seoseid täidesaatva riigiga. [lk 7]

(21) Vastavalt raamotsuse põhjendusele 15 tuleks seda kohaldada kooskõlas liidu kodanike õigusega vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil; see õigus tuleneb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklist 18.

(22) Raamotsuse põhjenduses 17 on märgitud, et kui käesolevas raamotsuses on viidatud riigile, kus süüdimõistetud isik „elab“, tähendab see kohta, millega kõnealune isik on seotud harilikku viibimiskoha kaudu ning perekondlike, sotsiaalsete ja kutsealaste sidemetega.

(23) Raamotsuse artikli 3 lõike 1 kohaselt on käesoleva raamotsuse eesmärgiks kehtestada eeskirjad, mille kohaselt liikmesriigil, selleks et hõlbustada süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, tuleb tunnustada kohtuotsust ja viia mõistetud karistus täide.

(24) Raamotsuse artikli 4 lõike 1 punktis b on sätestatud, et tingimusel, et süüdimõistetud isik on väljaandjariigis või täidesaatvas riigis, ning tingimusel, et see isik on andnud oma nõusoleku, kui see on artikli 6 kohaselt nõutav, võib kohtuotsuse koos tunnistusega, mille tüüpvorm on esitatud I lisas, edastada liikmesriiki, mille kodanik süüdimõistetud isik on ja kus ta elab.

(25) Raamotsuse artikli 4 lõike 2, lõike 3 esimese lause ja lõike 4 kohaselt võib kohtuotsuse ja tunnistuse edastamine toimuda, kui väljaandjariigi pädev asutus, vajaduse korral pärast väljaandja- ja täidesaatva riigi pädevate asutuste vahelisi konsultatsioone, on veendunud, et karistuse täideviimine täidesaatva riigi poolt hõlbustab süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni. Enne kohtuotsuse ja tunnistuse edastamist võib väljaandjariigi pädev asutus konsulteerida asjakohasel viisil täidesaatva riigi pädeva asutusega. Nende konsultatsioonide käigus võib täidesaatev riik esitada väljaandjariigi pädevale asutusele põhjendatud arvamuse, et karistuse täideviimine täidesaatvas riigis ei hõlbustaks süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni ega süüdimõistetud isiku edukat taasintegreerumist ühiskonda. Kui konsultatsioone ei peeta, võib sellise arvamuse esitada viivitamata pärast kohtuotsuse ja tunnistuse edastamist. Väljaandjariigi pädev asutus võtab seda arvamust arvesse ning teeb otsuse, kas võtta tunnistus tagasi või mitte.

(26) Raamotsuse artikli 6 lõikes 3 on sätestatud, et kui süüdimõistetud isik on aga endiselt väljaandjariigis, lubatakse tal igal juhul esitada oma arvamus suuliselt või kirjalikult. [...] Kohtuotsuse koos tunnistusega [lk 8] edastamise küsimuses otsuse tegemisel võetakse arvesse süüdimõistetud isiku arvamust. Kui isik on kasutanud selles lõikes sätestatud võimalust, edastatakse süüdimõistetud isiku arvamus täidesaatvale riigile, pidades eelkõige silmas artikli 4 lõike 4 kohaldamist. [...].

(27) Raamotsuse artikli 8 lõike 1 kohaselt tunnustab täidesaatva riigi pädev asutus artikli 4 kohaselt ning artiklis 5 sätestatud korras edastatud kohtuotsust ja võtab viivitamata vajalikud meetmed karistuse täideviimiseks, välja arvatud juhul,

kui ta otsustab tugineda mõnele artiklis 9 sätestatud mittetunnustamise või täideviimisest keeldumise põhjusele.

(28) Raamotsuse artikli 9 lõike 1 punkti b kohaselt võib täidesaatva riigi pädev asutus keelduda kohtuotsuse tunnustamisest ja karistuse täideviimisest juhul, kui artikli 4 lõikes 1 sätestatud kriteeriumid ei ole täidetud.

(29) Raamotsuse artikli 9 lõikes 3 on sätestatud, et lõike 1 punktides a, b, c, i, k ja l osutatud juhtudel konsulteerib täidesaatva riigi pädev asutus enne kohtuotsuse mittetunnustamise ja karistuse täideviimisest keeldumise otsuse vastuvõtmist kohasel viisil väljaandjariigi pädeva asutusega ja palub endale vajaduse korral viivitamata esitada mis tahes vajalikku lisateavet.

(30) Vastavalt tüüpvormis tunnistusele, mis on esitatud raamotsuse I lisas, on punkti d alapunkti 4 kohaselt vaja esitada kogu asjakohane teave süüdimõistatud isiku perekondlike, sotsiaalsete ja kutsealaste sidemete kohta täidesaatva riigiga, kui niisugune teave on olemas ja asjakohane.

(31) Eespool nimetatud raamotsuse sätetest nähtub, et selle eesmärk on lihtsustada süüdimõistatud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni. Seetõttu leiab Najvyšší súd, et raamotsuse artikli 4 lõike 1 punktis a esitatud kriteerium on täidetud üksnes siis, kui süüdimõistatud isikul on selles liikmesriigis, mille kodanik ta on, sellised perekondlikud, keelelised, kultuurilised või majanduslikud ja/või kutsealased sidemed, mille tõttu on võimalik põhjendatult eeldada, et otsuse täideviimine selles riigis suurendab võimalust tema sotsiaalseks rehabilitatsiooniks. Sellest vaatenurgast lähtudes ei taga Slovakkia riigisiseseid õigusnormid, mille kohaselt otsust, millega määratakse vabadusekaotuslik karistus Slovakkia kodanikule, võib tunnustada ja täita ka siis, kui sellel isikul on Slovaki Vabariigis ametlikult pelgalt registreeritud alaline või ajutine elukoht, ilma perekondlike, sotsiaalsete, kutsealaste või muude sidemeteta, mis võiks lihtsustada tema sotsiaalset rehabilitatsiooni, samal ajal ei ole tegemist olukorraga, kus süüdimõistatud isik tuleb pärast süüdimõistva otsuse täideviimist Slovaki Vabariiki välja saata (raamotsuse artikli 4 lõike 1 punkt b), [lk 9] täielikult raamotsuse tõhusust selles tähenduses, et otsuste tunnustamine ja täideviimine niisugustel juhtudel aitavad kaasa (võivad aidata kaasa) suurendamiseks süüdimõistatud isiku sotsiaalse rehabilitatsiooni võimalust.

(32) Samas tuleb märkida, et kuigi alates 1. jaanuarist 2020 muudetakse Slovakkia õigusnorme ja edaspidi osutub võimalikuks tunnustada Slovaki Vabariigis vabadusekaotusliku karistuse määranud kohtuotsust vastavalt seaduse nr 549/2011 § 4 lõike 1 punkti a uuele sõnastusele, kui süüdimõistatud isik on selle riigi kodanik ning tal on selle riigi territooriumil harilik elukoht, mida ei loeta tema alaliseks või ajutiseks elukohaks, lõpetatakse selle seaduse (1. jaanuaril 2020 jõustunud versiooni) § 32 kohaselt enne 1. jaanuari 2020 algatavad menetlused vastavalt seadusele, mis kehtis kuni 31. detsembrini 2019, st vastavalt sätetele, millele on viidatud käesoleva eelotsusetaotluse põhjenduste punktides 8 ja 10.

(33) Võttes arvesse eeltoodut ning asjaolu, et liikmesriigi kohus, kes on kutsunud oma pädevuse piires kohaldama liidu õigusnorme, on kohustatud tagama nende normide täieliku õigusmõju, jättes vajaduse korral omal algatusel kohaldamata mis tahes riigisisese õigusakti sätte, mis on vastuolus liidu õigusega, isegi kui riigisisene õigusakt on hilisem, ilma et ta peaks taotlema või ootama nende sätete eelnevat tühistamist seadusandlikul teel või muu põhiseadusliku menetluse kaudu (vt eelkõige Euroopa Kohtu 9. märtsi 1978. aasta otsus Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, punktid 21 ja 24; 19. novembri 2009. aasta kohtuotsus Filipiak, C-314/08, EU:C:2009:719, punkt 81; 22. juuni 2010. aasta kohtuotsus Melki ja Abdeli, C-188/10 ning C-189/10, EU:C:2010:363, punkt 43; ja 26. veebruari 2013. aasta kohtuotsus Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punkt 45), leidis Najvyšší súd, et antud juhtumi lahendamiseks on vaja tõlgendada Euroopa Liidu õigust. Seetõttu otsustas ta menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

Kas raamotsuse artikli 4 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et selles sätestatud kriteerium on täidetud vaid siis, kui süüdimõistetud isikul on liikmesriigis, mille kodanik ta on, sellised perekondlikud, sotsiaalsed, kutsealased või muud sidemed, milliste tõttu on võimalik põhjendatult eeldada, et otsuse täideviimine selles riigis võib lihtsustada tema sotsiaalset rehabilitatsiooni, ja nii, et järelikult on sellega vastuolus selline riigisisene õigusnorm nagu seaduse nr 549/2011 (31. detsembrini 2019 kehtinud versiooni) (Zákon č. 549/2011 o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 o výkone väzby v znení neskorších predpisov) § 4 lõike 1 punkt a, mis võimaldab niisugustel juhtudel tunnustada ja täita kohtuotsust, kui tegu on täidesaatvas riigis pelgalt ametlikult registreeritud hariliku elukohaga, vaatamata sellele, kas süüdimõistetud isikul on nimetatud riigis konkreetseid sidemeid, mis võiksid suurendada tema sotsiaalset rehabilitatsiooni? [lk 10.]

Kui vastus sellel küsimusele on jaatav, siis kas raamotsuse artikli 4 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et väljaandva riigi pädeval asutusel tuleb sellises olukorras nagu on kirjeldatud raamotsuse artikli 4 lõike 1 punktis a, tagada juba enne kohtuotsuse ja tunnistuse edasisaatmist, et täidesaatva riigi poolt otsuse täideviimise eesmärk on lihtsustada süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni ning lisaks tuleb tal esitada tunnistuse punkti d alapunktis 4 märgitud teavet, mis selleks tarbeks on kogutud eriti siis, kui süüdimõistetud isik väidab vastavalt raamotsuse artikli 6 lõikele 3 esitatud arvamuses, et tal on konkreetsed perekondlikud, sotsiaalsed või kutsealased sidemed väljandvas riigis?

Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas raamotsuse artikli 9 lõike 1 punkti b tuleb tõlgendada nii, et kui raamotsuse artikli 4 lõike 1 punktis a kirjeldatud olukorras, hoolimata selle otsuse artikli 4 lõikes 3 sätestatud konsulteerimisest ja muud vajalikku teavet sisaldavast sättest, ei ole tõendatud, et esinevad niisugused perekondlikud, sotsiaalsed või

kutsealased sidemed, mille järgi võib põhjendatult eeldada, et otsuse täideviimine täidesaatvas riigis võib lihtsustada süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, jääb endiselt alus sellise kohtuotsuse tunnustamisest ja täideviimisest keeldumiseks?

[...] [teave edasikaebamise võimaluse kohta]

Bratislava, 22. oktoober 2019.

[...] **František Mozner**

Koja president

TÖÖDOKUMENT